

Borstvoeding & Gehechtheid

Marilene de Zeeuw
Klinisch psycholoog,
IMH Specialist,
Gedragstherapeut VGCT

Doet de verpakking ertoe als het gaat om gehechtheid? Maakt het uit hoe je wordt gevoed?

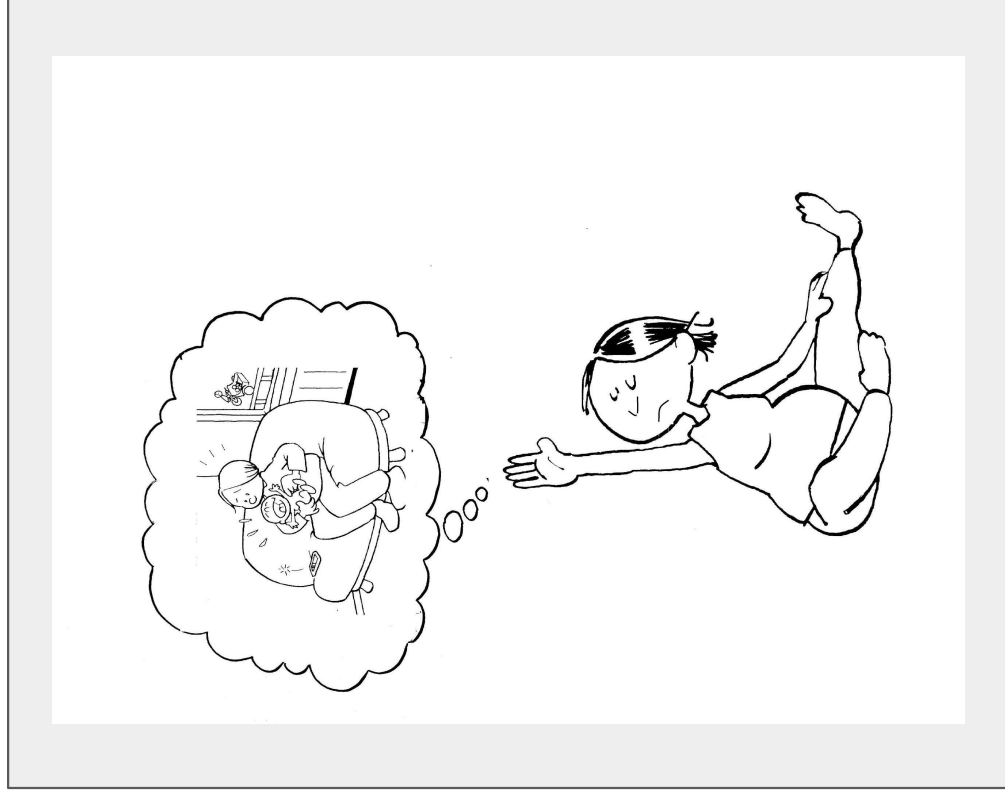
Met de fles of met borsten?
Of alle vormen hier tussen in?

Taal:

Verpakking/ middel: fles en borst

Substantie: Moedermelk en kunstmelk

Wie? Moeders in alle gezinsvormen denkbaar

Doet de verpakking ertoe?

Freud: nee

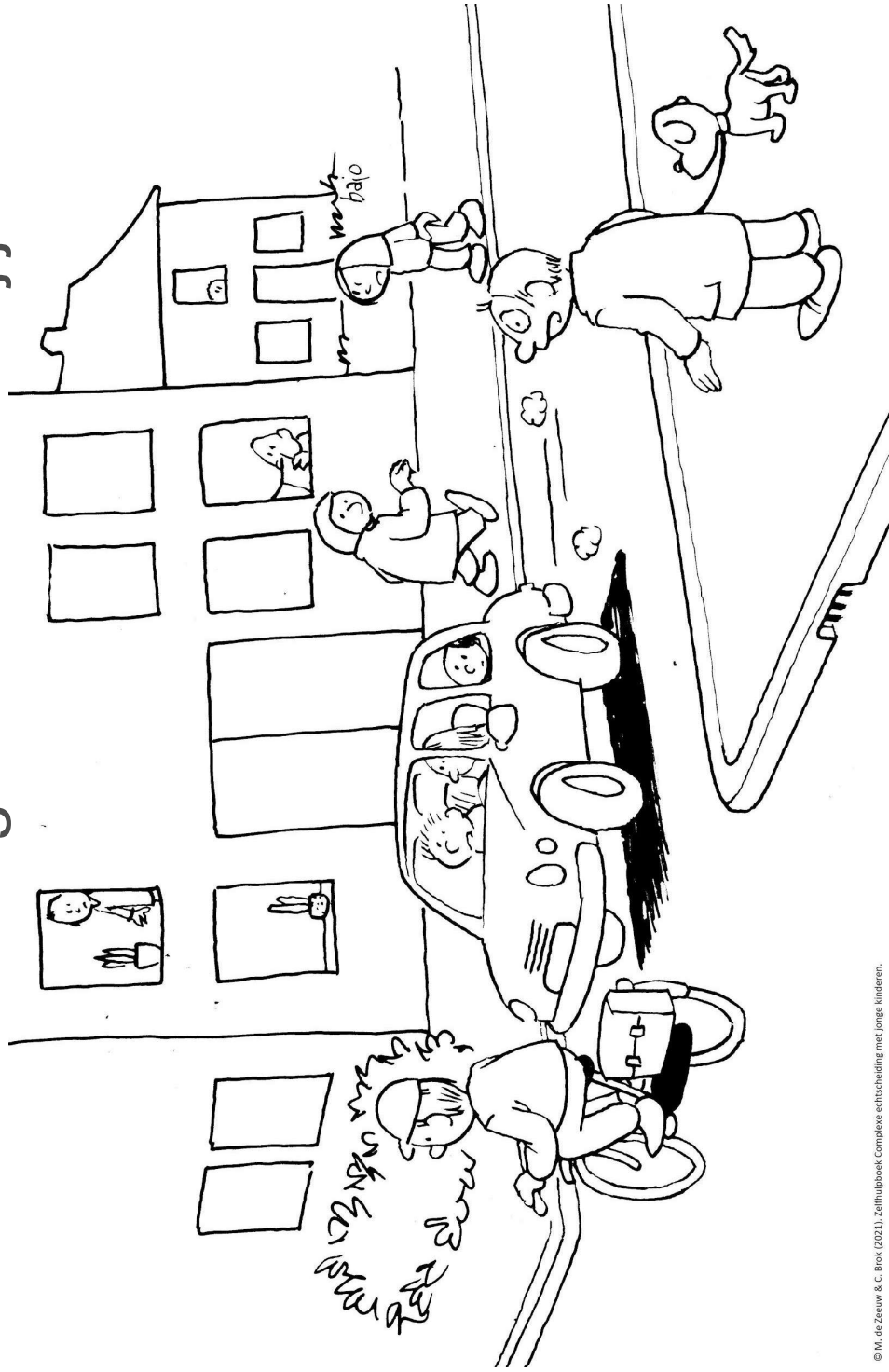
Harlow: ja

Recent onderzoek: tussen in en nee in. Richt je positieve trend (ietsje minder intrusief, meer sensitief ook voor Lage SES ouders, lifestress helpt niet mee om BV gaande te houden), bij veel risico's is het een bufferfactor.

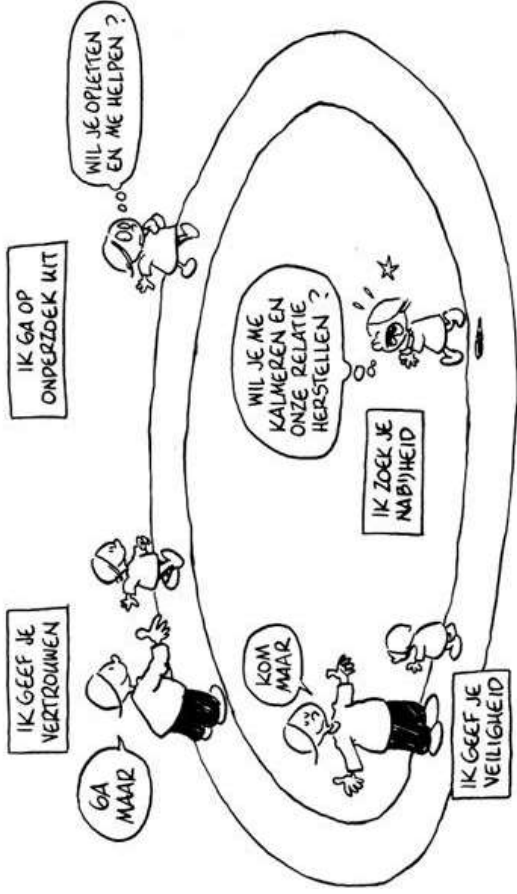
Welk perspectief heb jij?

Welk verhaal en welke geschiedenis heb jij achter de rug?

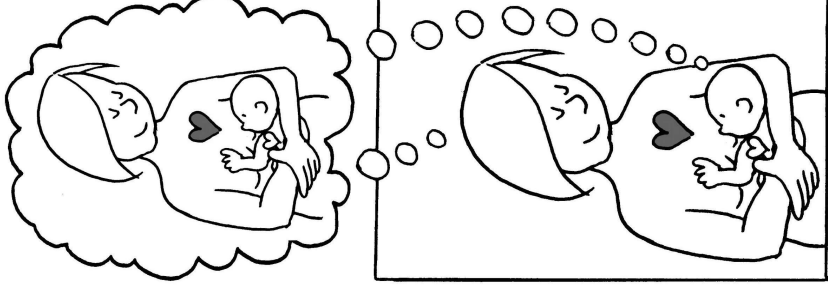

Het is goed om beide onderwerpen los van elkaar te bekijken en ouders uitnodigen dit ook te doen

① CIRKEL VAN VEILIGHEID EN VERTROUWEN

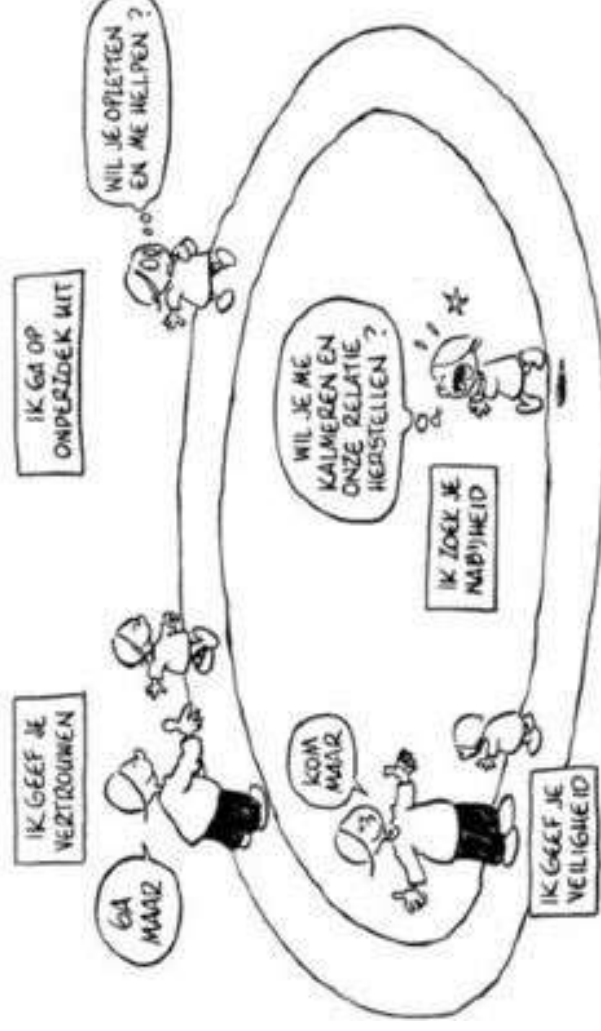
© Powell, B. e.a. (2013). *The Circle of Safety Intervention*. New York: Guilford Publications.
In het Nederlands vertaald en bewerkt door M. de Zeeuw & C. Brok (2013).

© M. de Zeeuw & C. Brok - all rights reserved

Patronen in afstand én nabijheid: mét fles én met borst

① CIRKEL VAN VEILIGHEID EN VERTROUWEN

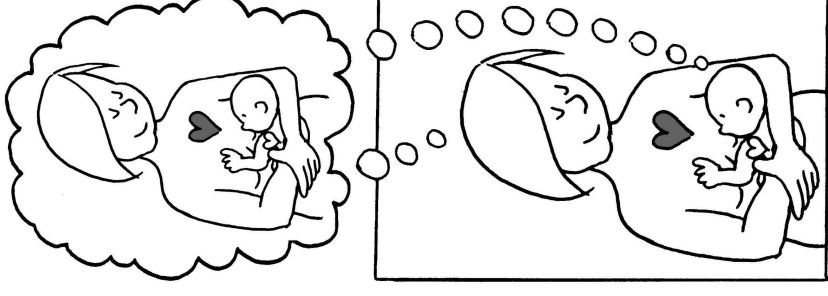

© Powell, B. e. a. (2013). *The Circle of Safety Intervention*. New York: Guilford Publications.
In het Nederlands vertaald en bewerkt door M. de Zeeuw & C. Brok (2013).

Verbinden doe je met je lijf, je gevoelens, je gedachten, je gedrag

Borstvoeding regelt een aantal voorwaarden voor verbinding:

- nabijheid
- kijken en observeren
- rustig zitten/liggen
- regelmatig contact

Vanaf het begin hoorde voeding en gehechtheid bij elkaar

Door voeding bleef je in leven! Natuurlijk waren er vroeger ook oplossingen voor voedingsproblemen: crossfeeding, dierenbotjes, veel kinderen krijgen
Door gehechtheid krijg je voeding, veiligheid, vaardigheden, een familiegroep.

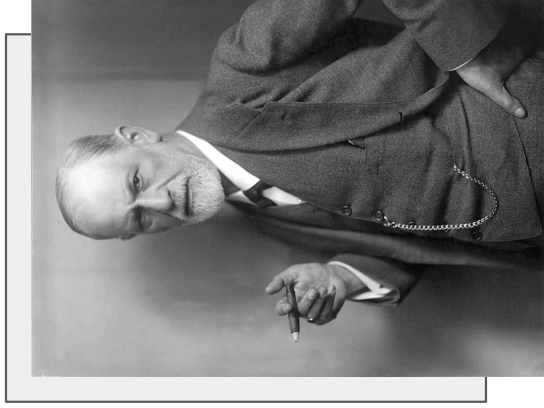

© M. de Zeeuw & C. Brok - all rights reserved

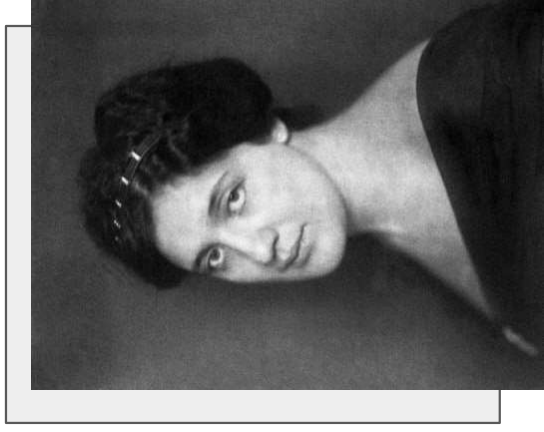
Onze techniek én welvaart zorgt er voor dat meer dan 95% van baby's overleeft

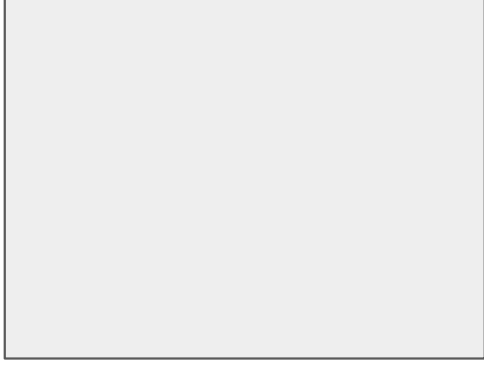
Kleine geschiedenis van psychologie en borstvoeding

*Orale stadium van
psychoseksuele
ontwikkeling*

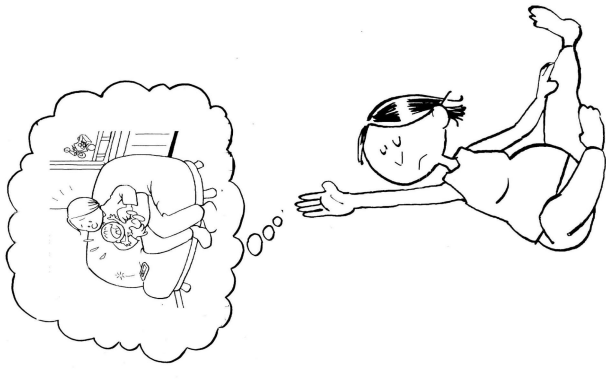
*Splitting tussen
goed en slecht,
daarna integratie*

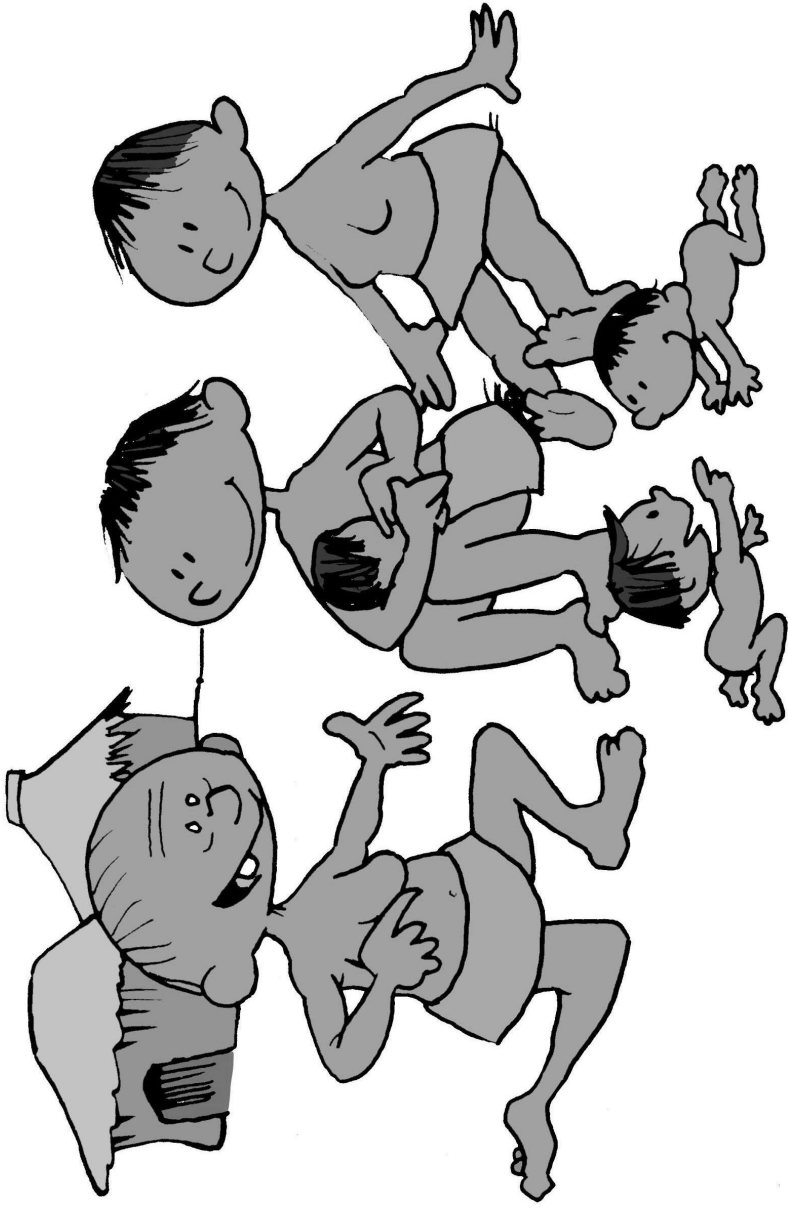

Ouders maken zich hier enorm bezorgd over...

Dit kun je als professional:

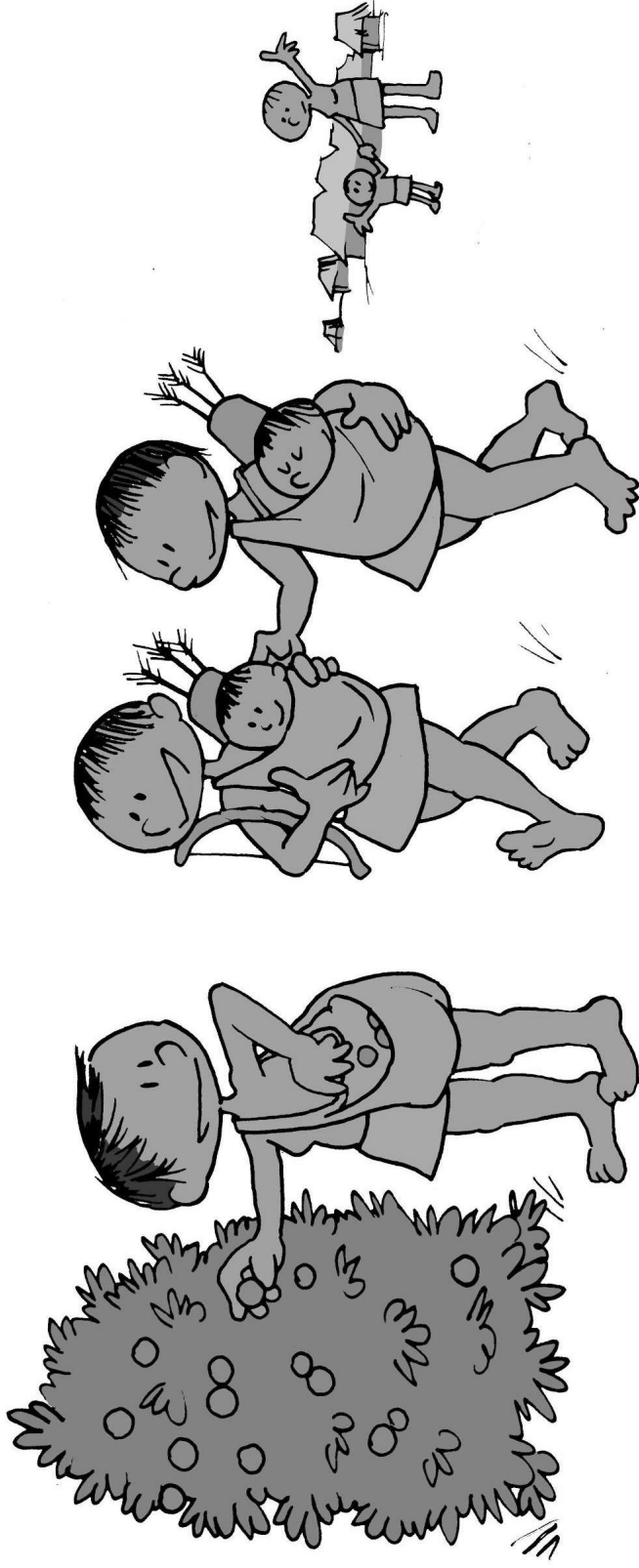
1. Reageren op gevoelens - erkennen & reguleren
2. Dubbele gevoelens bij elkaar brengen en houden
3. Mentaliseren over hun overtuigingen
4. Ondersteunen van leven in het hier en nu ipv piekeren & angsten
5. Relaties ondersteunen
6. Trauma en breuken herkennen en passend doorverwijzen
7. Aandacht voor rouw en verdriet

© M. de Zeeuw & C. Brok - all rights reserved

Gevoelens: erkennen en reguleren
Liefst vanuit vrouwengemeenschappen

© M. de Zeeuw & C. Brok - all rights reserved

Reageren op dubbele gevoelens: erkennen, naast elkaar zetten
Wat je voelt, verschilt van moment tot moment.
Wat je kiest, heeft met je waardes te maken.
Twijfelen als kracht.

Kortom: Autonomie versterken in plaats van adviseren

Mentaliseren = Stilstaan bij gevoelens, gedachten en lijfelijke ervaringen in het HIER & NU

- WAT DENKT JE KIND ?
- WAT VOELT JE KIND ?
- WAAR ZIE JE DAT AAN
ZIJN OF HAAR LIJF ?

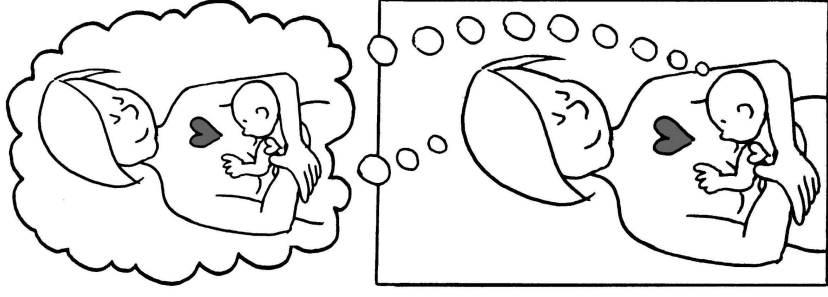
- WAT VOEL
JIJ DAAR ?
- WAT DENK JE ?
- WAAR VOEL JE
DAT IN JE
LIJF ?

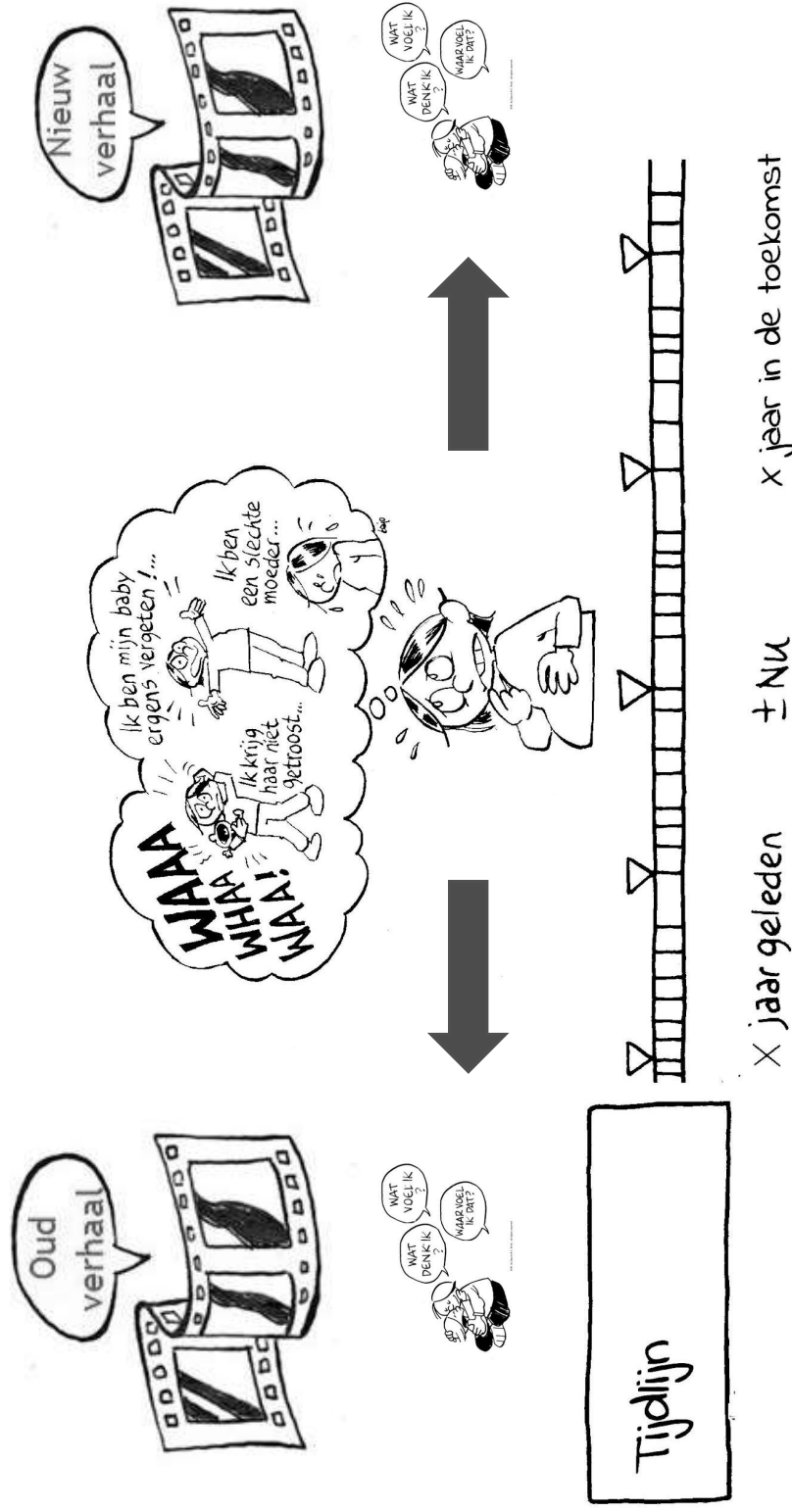
WAT
DENK IK
?

WAT
VOEL IK
?

WAAR
VOEL
IK DAT?

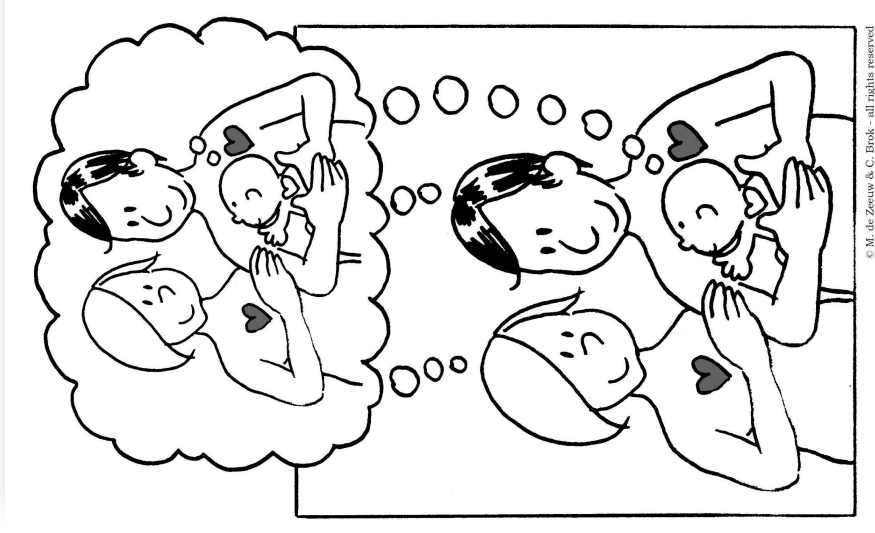
Mentaliseren of Perspectief nemen over Verleden en Toekomst

Relatie ondersteunen

(Kuipers, 2009)

1. Gebruik verbindingstaal
2. Observeer mooie dingen in ouders én kind
3. Observeer ouder én kind: onderbuik
4. Erken pijn en verdriet
5. Zet barrières in het licht
6. Help hechtingsdraden weven

Trauma en breuken herkennen en doorverwijzen

1. Borstvoeding: Woede over ondeskundig advies (in jouw geval kan dit niet), pijnlijke afwijzing door bejegeningstrauma (jij kunt dit niet, jij hebt te platte/ te grote borsten), angst voor overlijden door premature en zieke baby (baby is kwetsbaar/ jij bent kwetsbaar), angst voor tekort schieten en perfectionisme ('ik offer me op voor jou'),
2. Woede op voorbije leven/stress ('rotkind... ik gun je het niet, ik gun mezelf van alles'), kind als dader ('jij eet mij op, overschrijd mijn grenzen, kijkt zo woedend als mijn ex ook deed'), kind als vervangende partner 'jij bent er tenminste wél voor mij en hebt mij nodig'
3. Relaties: onvoorwaardelijk 'ja'? Door omstandigheden en stress, angst of depressie, verwaarlozing én mishandeling in de buurt
4. Psycholoog of andere hulpverlener met IMH deskundigheid
NB Mindful met je babygroep
5. Lactatiekundige en/of Preverbaal logopediste (liefst een combinatie van hen)
Soms: Relactatie. Soms: begeleid stoppen.

Aandacht voor rouw en verdriet

Kuil van verdriet

Falen?

Moeders 'falen' niet om borstvoeding te geven
Het systeem faalt meestal om te ondersteunen:

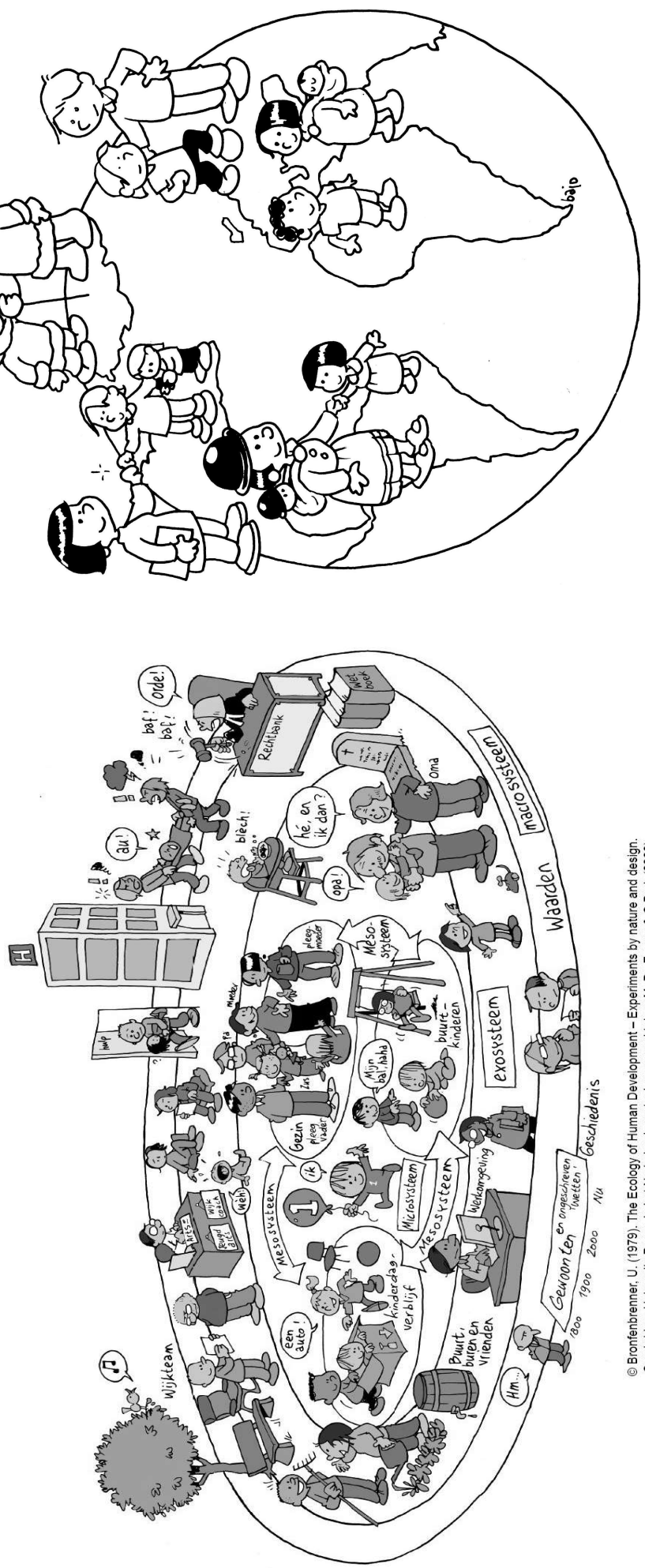
- voorlichting (voor iedereen?)
- lactatiekundige en/of preverbaal logo vergoed?
- ondeskundige adviezen die niet passen bij primatenvoeding
- kolfrecht bekend?

Borstvoeding is soms te belastend

Let op: Seksueel trauma maakt het soms érg stressvol

Wereldwijd raken bijna alle kinderen gehecht én gevoed

© Bronfenbrenner, U. (1979). The Ecology of Human Development – Experiments by nature and design. Cambridge: University Press. In het Nederlands vertaald en bewerkt door M. De Zeeuw & C. Brok (2020)